

Tilrettelegge for en
trygg start og utfordringer
gjennom hele praksisperioden

Veileder for bruk i studentpraksis

Jobb**winner**

Innhold

Til dere som vil forbedre studentpraksis	3
HVORFOR?.....	4
HVEM?	5
HVA?	5
Praksis i par - Tospann	5
- Viktige forutsetninger	6
- Hospitering og gruppeovertakelse.....	6
Profesjonsrettet fordypning – FoF-tid	7
- Viktige forutsetninger	7
Pedagogisk møteplass – VEI-tid	8
- Viktige forutsetninger	8
HVORDAN?	9
Studenter	9
- Tips til KPV for gjennomføring av FoF-tid	10
Praksisveiledere	10
KPV	10
Praksislærer	11
Andre viktige aktører	12
- Kommunal ledelse	12
- Avdelingsledere.....	12
- Kommune-KPV.....	12
- Utdanningsinstitusjonen	12
Digital samhandlingsplattform	13
NÅR?.....	14

Veileder utarbeidet av:

Ellen Dahl Gundersen, Universitetet i Agder
Aase-Marie Sandland, Kristiansand kommune
Bente Grythe, Arendal kommune

Trippel P-modellen

- **Praksis i par**
- **Profesjonsrettet fordypning**
- **Pedagogisk møteplass**

Til dere som vil forbedre studentpraksis

I 2017-2020 ble det gjennomført et spennende Jobbvinner-prosjekt på Agder, hvor målet var at sykepleierstudenter i første studieår skulle få gode erfaringer fra praksis i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner. Praksiserfaringer påvirker studenters holdninger til ulike arbeidssteder og hvor de ønsker å jobbe som ferdig utdannet sykepleier.

En prosjektgruppe med studenter og ansatte fra kommuner og utdanningsinstitusjon, samt Norsk Sykepleierforbund, utviklet og utprøvde en praksismodell med svært gode erfaringer fra alle involverte parter. Studenter ga uttrykk for positive holdninger til omsorgssentre, og flere enn tidligere valgte å søke studentstillinger etter praksisperioden.

Begge pilotkommunene ønsket å fortsette å bruke modellen etter at prosjektet var ferdig, med utvidelse til flere institusjoner. Når nye steder tok praksismodellen i bruk, oppsto flere spørsmål knyttet til organisering og gjennomføring. Dette er bakgrunnen for at KS v/ Jobbvinner ønsket en veileder for praksismodellen.

Vi håper mange kommuner og utdanningsinstitusjoner vil få nytte av denne veilederen.

Lykke til med spennende utviklingsarbeid, og ta gjerne kontakt med KS ved spørsmål.

Vennlig hilsen

KS v/ prosjektledelsen for Jobbvinner

HVORFOR?

Praksiserfaringer påvirker studenters holdninger til helse- og omsorgstjenestene og hvor de ønsker å jobbe som ferdig utdannet sykepleier. Praksis utgjør også en svært sentral læringsarena for sykepleierstudenter. Det er behov for et stort antall sykepleiere i årene fremover, og gode praksisløp bør tilstrebes av både arbeidsgivere og utdanningsinstitusjoner.

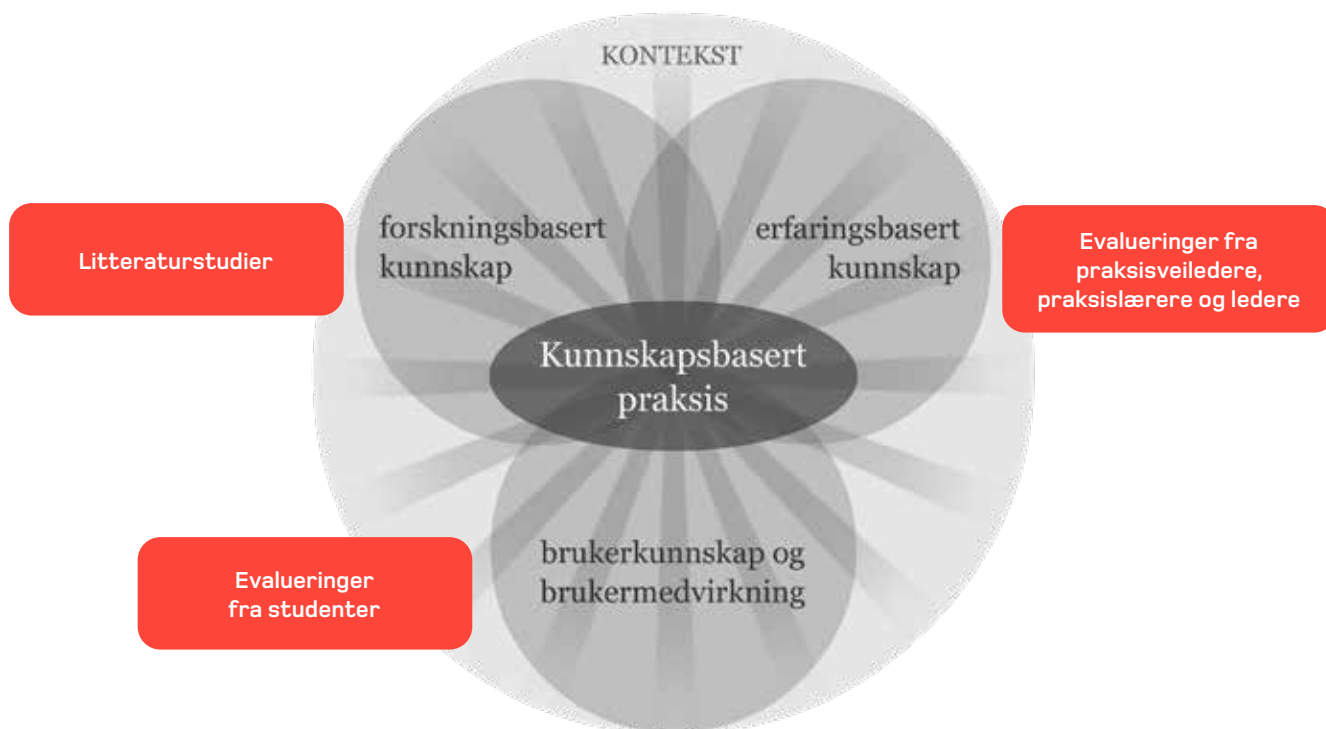
Trippel P-modellen er utviklet i et regionalt forsknings- og utviklingsprosjekt, Jobbvinner Agder (2017-2020). Prosjektet ble gjennomført i et samarbeid mellom KS Agder, Arendal og Kristiansand kommune og Universitetet i Agder.

Formålet med prosjektet var å utvikle og utprøve tiltak som kunne bidra til at sykepleierstudenter fikk gode erfaringer fra praksis i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner i første studieår.

Over en toårs periode ble det utprøvd ulike tiltak. Rundt 90 studenter deltok, sammen med veiledere fra både praksissteder og utdanningsinstitusjon.

Erfaringene fra prosjektet resulterte i praksismodellen som presenteres i denne veilederen. Veilederen kan tilpasses ulike praksisfelt og benyttes sammen med utdanningsinstitusjonens studieprogram.

Praksismodellen er utviklet fra kunnskapsbasert praksis (www.kunnskapsbasertpraksis.no).

For mer utdypping av praksismodellens kunnskapsbaserte forankring henvises det til Sluttrapport JOBBVINNER AGDER

<https://www.ks.no/globalassets/jobbvinner/rapporter/Sluttrapport-Jobbvinner-Agder-2017-2020.pdf>

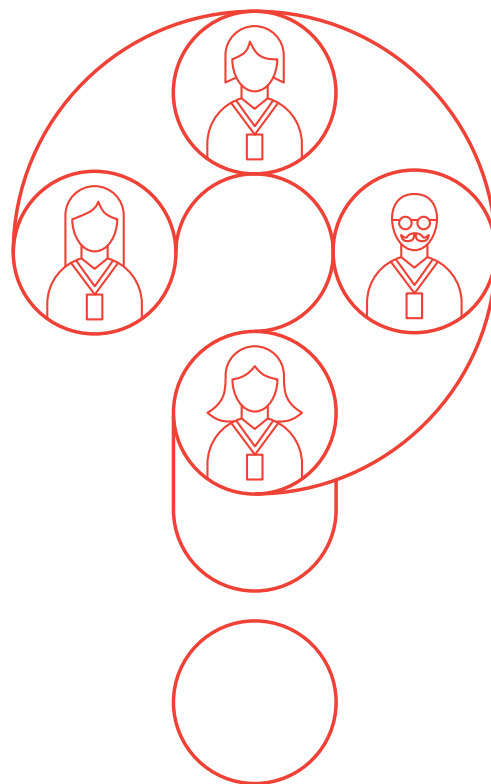
HVEM?

Involverte parter er studenter, praksisveiledere, praksislærere og koordinerende praksisveileder tilknyttet praksisstedet.

Koordinerende praksisveileder (KPV) er en sykepleier på praksisstedet med engasjement og egnethet til studentoppfølging. På praksissteder med få studenter kan det være aktuelt å samarbeide om KPV-funksjonen. KPV bistår både studenter og praksisveiledere med tilrettelegging og støtte i praksisgjennomføringen. KPV har også kontakt og samhandling med praksislærer og fungerer som et bindeledd mellom praksissted og utdanningsinstitusjon.

Erfaringer har vist at det trengs 20% stilling til gjennomføring av KPV-funksjonen i forbindelse med studentpraksis (4-10 studenter), og at funksjonen med fordel kan legges til fagsykepleier eller liknende stilling.

Ved flere praksissteder i kommunen / evt interkommunalt samarbeid vil det være en stor fordel å ha egen koordinator (kommune-KPV) som følger opp / støtter KPV'ene.

Andre viktige parter for forankring av praksismodellen er ansvarlig ledelse i kommunen, avdelingsledere ved praksisstedet og praksisansvarlige ved utdanningsinstitusjonen.

HVA?

Trippel P-modellen består av komponentene praksis i par, profesjonsrettet fordypning og pedagogisk møteplass. I prosjektet ble disse konkretisert til tiltakene Tospann, Fag- og Fordypningstid (FoF-tid) samt Veiledning/Erfaringsdeling/Informasjonsutveksling (VEI-tid).

I denne veilederen presenteres tiltakene hver for seg. I praksis bør de brukes sammen, da erfaringer har vist at tiltakene komplementerer hverandre og forsterker hverandre positivt.

Praksis i par – Tospann

To studenter går sammen i par og bruker hverandre som læringspartnere. Utdanningsinstitusjonen setter sammen studentparene, enten tilfeldig eller ved at studentene melder inn ønsker. Hvert studentpar

har en praksisveileder som følger dem opp i praksis. Det gjennomføres felles oppstartssamtale sammen med praksisveileder og praksislærer, mens midt- og sluttvurderingssamtalene er individuelle for hver student.

Film om tospann

https://video.uia.no/media/t/0_f0xkuype

Erfaringer har vist at studentene opplevde trygghet og støtte i hverandre, samt utbytte av å reflektere sammen i ulike læringssituasjoner. De jobbet også mer selvstendig, både sammen og hver for seg. Praksisveiledere opplevde oppfølging av studenter i tospann som positivt og tidsbesparende, samtidig som de erfarte viktigheten av å få til noen individuelle samtaler med hver student i løpet av praksisperioden.

Viktige forutsetninger

- Forutsigbarhet gjennom planlegging
- Forberedelser gjennom innføring i tospann
- Samarbeid i studentpar og mellom praksissted og praksislærer
- Oppfølging av studenter og praksisveiledere

Hospitering og gruppeovertakelse

Et tiltak som kan gi studenter nye impulser og utfordringer i siste del av praksisperioden, er hospiteringsdager hos medstudenter ved samme praksissted, evt. i et samarbeid mellom praksissteder. Studentene i tospann bytter partner en eller flere dager. Den som er kjent i avdelingen, vil da være veileder for medstudenten. Hospiteringen legges inn i turnusen. KPV har ansvar for planlegging og koordinering.

Et annet tiltak er at studenter på samme avdeling/gruppe overtar ansvaret for pasientene, med veileder tilgjengelig.

Erfaringer har vist at studenter opplever økt mestring og læring gjennom hospitering og gruppeovertakelse. Studentene bør få tid til forberedelser, og utfordringene bør tilpasses studentenes forutsetninger.

Profesjonsrettet fordypning – FoF-tid

Fag- og fordypningstid (FoF-tid) er et ukentlig fast møtepunkt for studentgruppen på praksisstedet. En forutsetning for gjennomføring av FoF-tid er at KPV planlegger og organiserer gjennomføringen av tiltaket.

Innholdet er faglig påfyll, erfaringsdeling og refleksjon over hendelser i praksis. KPV utarbeider en temaplan som kan justeres underveis, ut fra studenters ønsker og behov. Andre bidragsyttere (internt, eksternt) kan med fordel trekkes inn.

Erfaringer har vist at FoF-tid styrker et faglig fellesskap og understøtter studenters utvikling av profesjonsidentitet.

Anbefalt varighet er to timer på fast ukedag, og anbefalt gruppestørrelse er 4-10 studenter.

Viktige forutsetninger

- Grupperegler (eks. taushetsplikt, åpenhet)
- Forventningsavklaring
- Tydelig gruppeledelse fra KPV
- Aktiv studentdeltakelse

Film om FoF-tid

https://video.uia.no/media/t/0_yicibd1f

Pedagogisk møteplass – VEI-tid

Veiledning/Erfaringsdeling/Informasjonsutveksling (VEI-tid) er samlinger for veiledere, KPV og lærer tilknyttet et praksissted. Praksislærer har ansvar for å koordinere og lede samlingene. Det anbefales tre samlinger i forbindelse med en åtte ukers praksisperiode. Innholdet er gjensidig erfaringsdeling og informasjonsutveksling, samt behovsrettet veiledning fra praksislærer.

Første samling omhandler forberedelser til praksisperioden, med innføring i veiledning av tospann. Denne samlingen anbefales gjennomført i forbindelse med praksisveiledertreff, dersom utdanningsinstitusjonen arrangerer dette. Det anbefales også å tilrettelegge for at studenter og KPV / praksisveiledere kan treffe hverandre denne dagen.

Andre og tredje samling gjennomføres på praksisstedet, før studentenes midt- og sluttvurdering. Det anbefales 1,5 timers varighet på disse samlingene, som kan gjennomføres fysisk eller digitalt. Tidspunktene bør fastsettes av utdanningsinstitusjonen tidsnok til å kunne innlemmes i praksisveiledernes

turnus. Studentene kan med fordel bli gitt økt ansvar i avdelingen mens praksisveilederne deltar på VEI-tid.

Erfaringer har vist at utdanningsinstitusjonens tilrettelegging for VEI-tid er en viktig forutsetning for praksisveilederes mestring i oppfølging av studenter i tospann. Det tilfører økt trygghet i veilederrollen og bidrar til kvalitetssikring av studentveiledningen. VEI-tid bidrar også til at praksislærer er mer til stede og styrker samhandlingen mellom praksissted og utdanningsinstitusjon.

Viktige forutsetninger

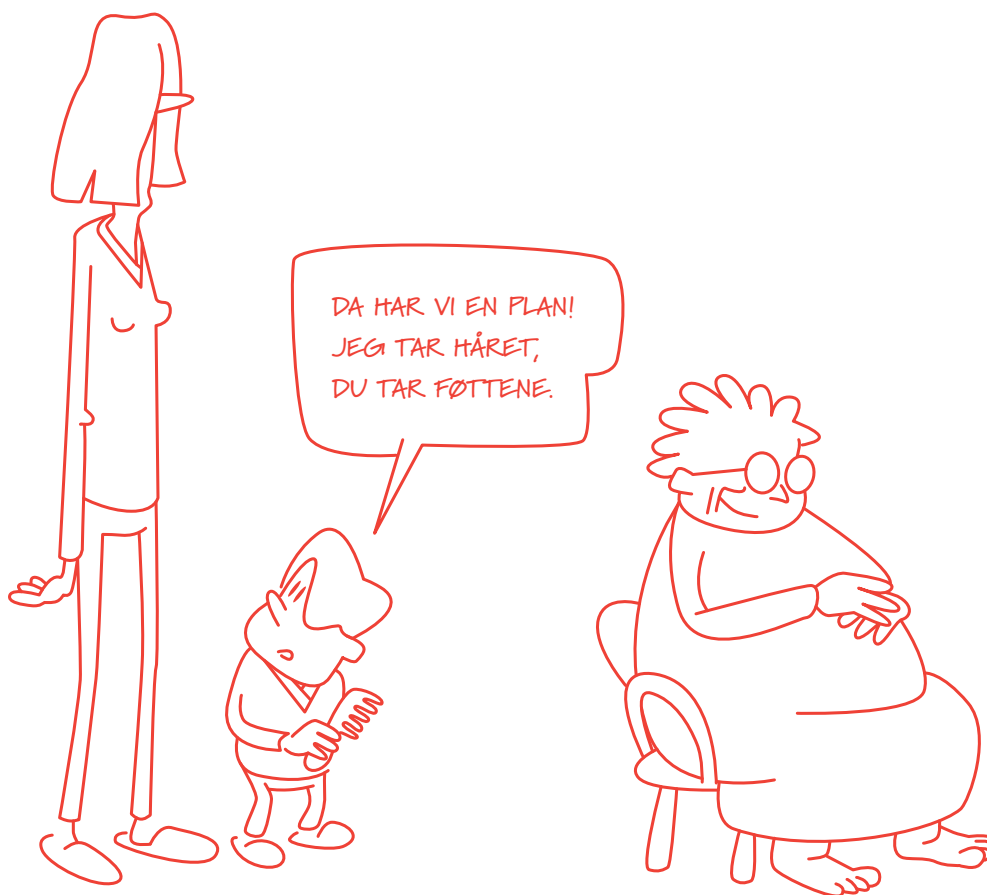
- Forutsigbarhet ved at utdanningsinstitusjonen tidlig fastsetter tidspunkter for VEI-tid
- Innlemming av aktuelle datoer i turnus, med fortrinnsvis dagvakt for praksisveilederne
- Tydelig administrering og ledelse av VEI-tid fra praksislærer
- Kommunikasjonsklima preget av trygghet, raushet og respekt

HVORDAN?

Alle involverte parter må bidra for at tiltakene i praksismodellen skal fungere best mulig. Nedenfor presenteres prioriterte punkter for hver målgruppe. Avslutningsvis presenteres muligheter for bruk av digital samhandlingsplattform i studentpraksis, basert på erfaringer fra prosjektet.

Studenter

- Delta på treff med KPV/praksisveiledere i forkant av praksis
- Forberede seg på hva det vil si å ha praksis i tospann
- Tilrettelegge egen hverdag slik at turnusen kan følges
- Ser hverandre som likeverdige og komplementære i tospannet
- Støtte og utfordre hverandre i planlegging og utførelse av sykepleie
- Reflektere og diskutere sammen
- Dele på arbeidsoppgaver og bytte på å lede arbeidet
- Utvikle gradvis selvstendighet og søke veiledning ved behov
- Delta på ukentlig FoF-tid – bidra med egne erfaringer og refleksjoner
- Gjennomføre hospitering og gruppeovertakelse

Praksisveiledere

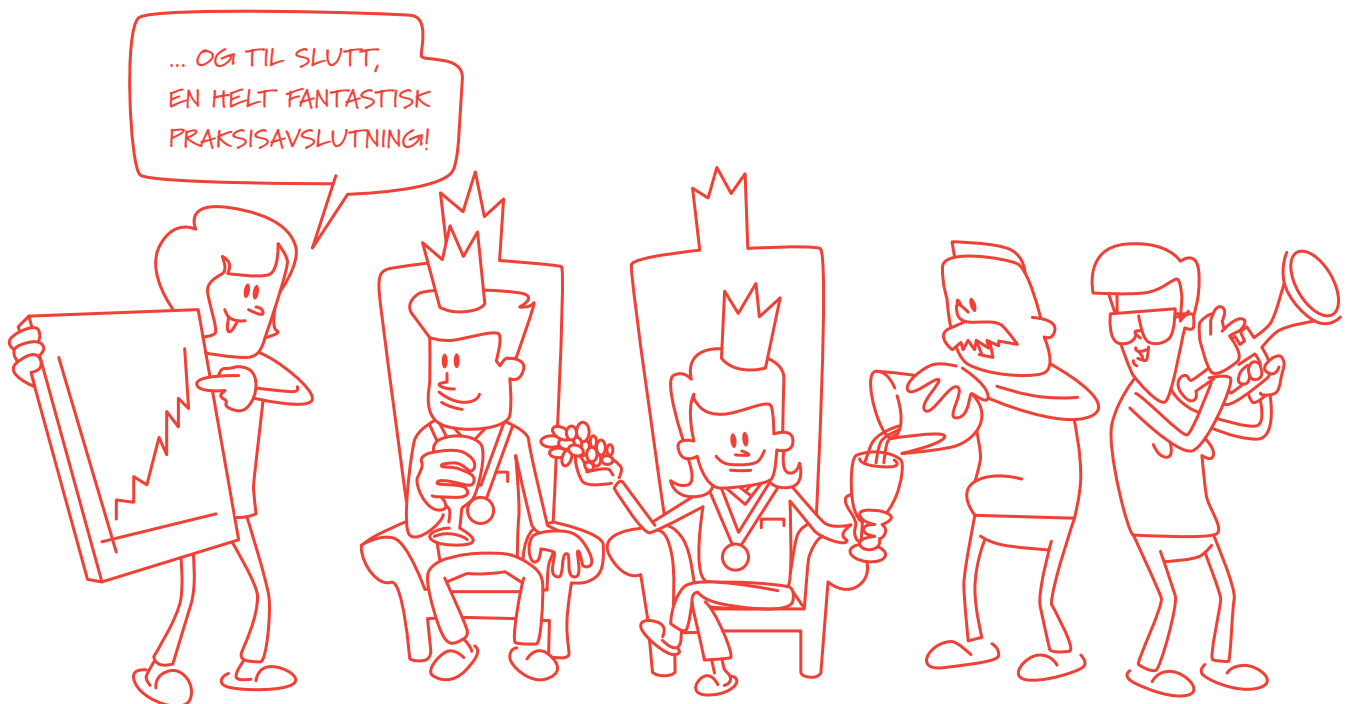
- Delta på praksisveiledertreff og samtidig treffe studentene
- Delta på VEI-tid
- Ha oppfølging av studentpar etter egen turnus
- Trygge studentene gjennom praksisperioden, med særlig vekt på oppstarten
- Tilpasse veiledning og progresjon til hver enkelt student - tilstrebe individuelle samtaler for studentene i tospannet
- Utfordre studentene til å ta ansvar og tilrettelegge for gradvis økning i selvstendig jobbing
- Tilrettelegge for / forberede studentene til gruppeovertakelse
- Bidra til at kollegaer vet hva det innebærer å gå i tospann
- Ha fortløpende kontakt med KPV og praksislærer i forhold til studentoppfølgingen

KPV

- Etablere kontakt med studentene i forkant av praksis
- Delta på praksisveiledertreff og samtidig treffe studentene
- Delta på VEI-tid
- Benytte innledende kjennskap til studentene og aktuelle praksisveiledere til best mulig fordeling/kobling
- Utarbeide turnus til hvert tospann ut fra praksisveileders turnus, legge inn dagvakt for ukentlig FoF-tid – ferdigstilles senest to uker før praksisoppstart
- Forberede og gjennomføre mottakelse av studenter på praksisstedet første praksisdag
- Utarbeide plan for FoF-tid og ha ansvar for ukentlig gjennomføring
- Organisere hospitering og bistå i gjennomføringen
- Bistå praksisveilederne i studentoppfølgingen
- Være i nettverk med andre KPV'er, organisert av kommune-KPV

Tips til KPV for gjennomføring av FoF-tid

- Ta en runde i starten om hvordan studentene har det i praksis, vektlegge det positive/godt nytt
- Lytt til studentenes behov, samtale/tema rundt det de har sett eller opplevd
- Ha en plan for eventuelle endringer
- Ha med kreative og lystbetonte innslag – eks. bruke musikk, filmklipp og quiz, prøve ut hjelpemidler, næringsdrikk
- Bruke pedagogisk sol – eks. Mine styrker som fremtidig sykepleier er...
- Synliggjøre mangfoldet og kompleksiteten av en sykepleiers oppgaver i helse- og omsorgstjenestene
- La studentparene velge et tema som de fordyper seg i og presenterer for gruppen
- Markere praksisavslutning siste gang – anerkjenne studentenes utvikling

Praksislærer

- Forberede seg til veiledning av tospann og ledelse av VEI-tid
- Etablere kontakt med KPV og praksisveiledere i god tid før praksisstart
- Delta på praksisveiledertreff og treff med studenter – invitere inn KPV og praksisveiledere
- Godkjenne endelig turnus
- Tilrettelegge studentoppfølgingen til tospann-praksis. Vektlegge både felles og individuelt studentfokus.
- Gjennomføre felles oppstartsamtale med tospann
- Lede VEI-tid
- Ha fortløpende kontakt med KPV og samhandle om aktuelle studentrelaterte saker

Film – erfaringer fra en leder

https://video.uia.no/media/t/0_xc8pi62m

Andre viktige aktører

Kommunal ledelse

- Forankre og legge føringer for gjennomføring av praksismodellen

Avdelingsledere

- Skaffe praksisveiledere som er motivert til å veilede studenter i tospann
- Fristille en ansatt til KPV-funksjon
- Bistå KPV med å finne best egnet ukedag for FoF-tid
- Tilrettelegge for at praksisveiledere og KPV kan delta på VEI-tid
- Bidra til at ansatte får informasjon om praksismodellen

Kommune-KPV

- Bidra med informasjon om praksismodellen til praksissteder
- Tilrettelegge for jevnlig felles treff for alle KPV'er i kommunen (fysisk eller digitalt)
- Bistå den enkelte KPV i planlegging og organisering av praksisperioden
- Veilede i gjennomføring av praksismodellen og være tilgjengelig for KPV'ene

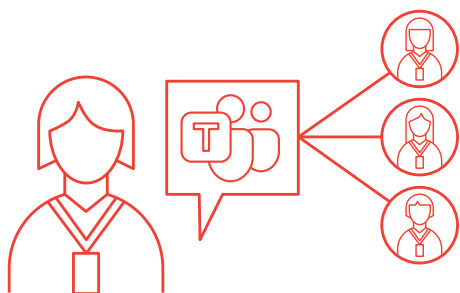
Utdanningsinstitusjonen

- Sende informasjonsskriv til praksisfeltet med studentfordeling og viktige møtetidspunkter
- Tilrettelegge for innføring i praksismodellen for praksislærere
- Samarbeide med kommune-KPV i gjennomføring av praksismodellen
- Organisere og gjennomføre praksisveiledertreff, med mulighet for å treffe studentene

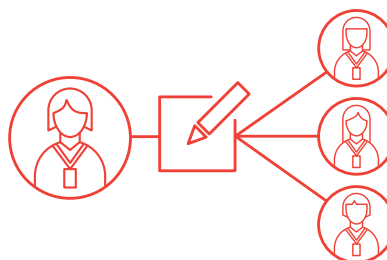

Digital samhandlingsplattform

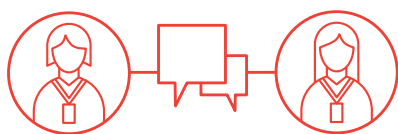
I prosjektet ble det utprøvd ulike digitale verktøy for både samhandling og pedagogiske formål. Erfaringene viste at det kan være gunstig å innlemme en digital plattform i studentpraksis hvor studenter, praksislærere og KPV kan kommunisere og samhandle. Nedenfor gis tips til gjennomføring ut fra erfaringer med bruk av Teams som plattform.

Praksislærer oppretter et Teams (fanen Annet) og studenter på samme praksissted og KPV inviteres inn.

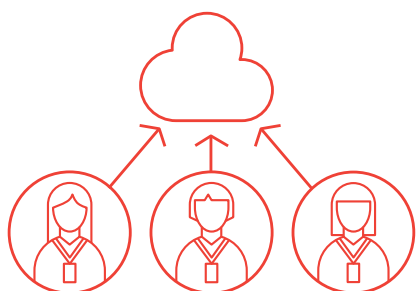
Praksislærer og KPV legger ut beskjeder til studenter under Innlegg

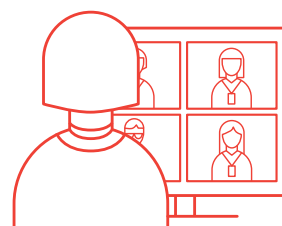
Kommunikasjon mellom enkeltpersoner skjer i Chat

Turnuser og andre praksisrelevante dokumenter legges under Filer

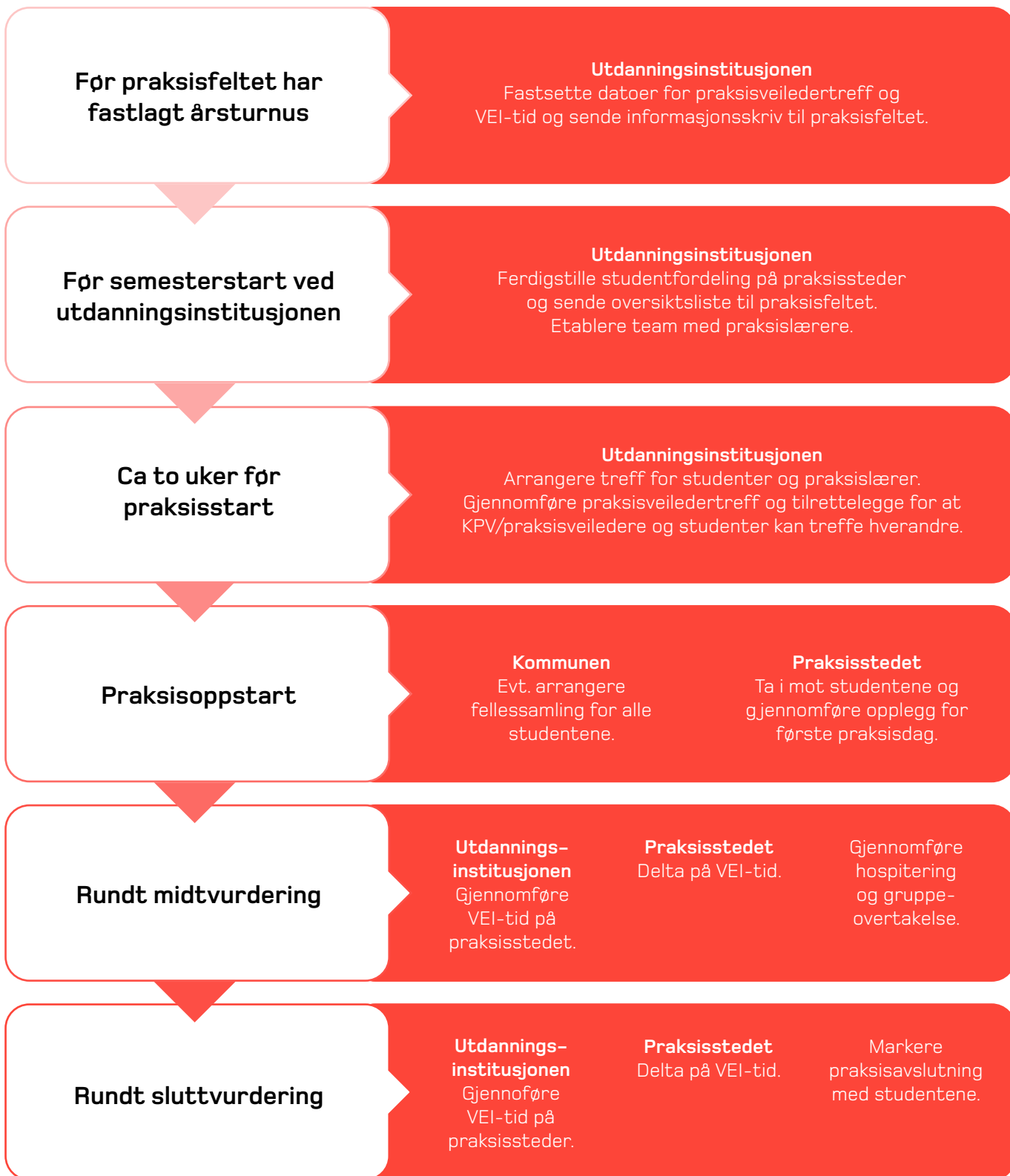
Alle studentoppgaver (arbeidskrav o.l.) leveres på utdanningsinstitusjonens plattform (Canvas eller tilsvarende)

Teams kan også brukes til digital gjennomføring av VEI-tid

NÅR?

Nedenfor er det markert tidsrom for gjennomføring av sentrale tiltak i praksismodellen.

jobbwinner.no